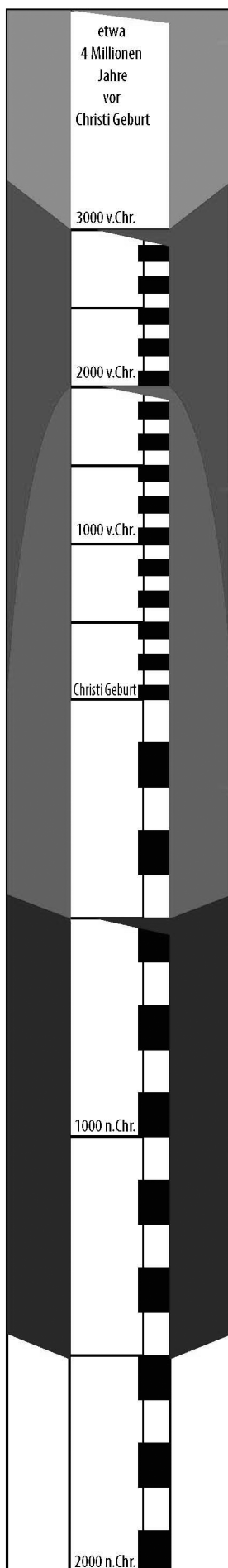
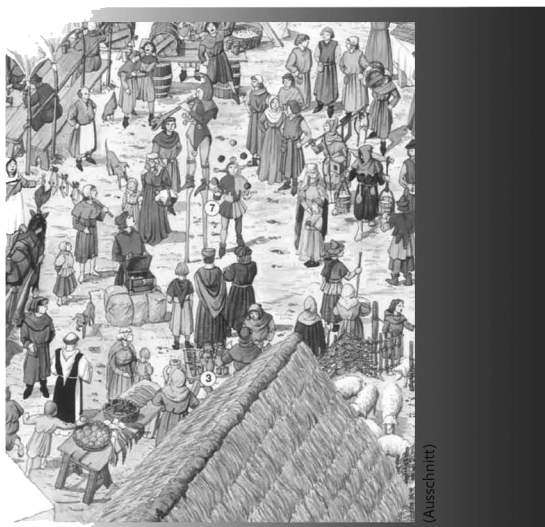
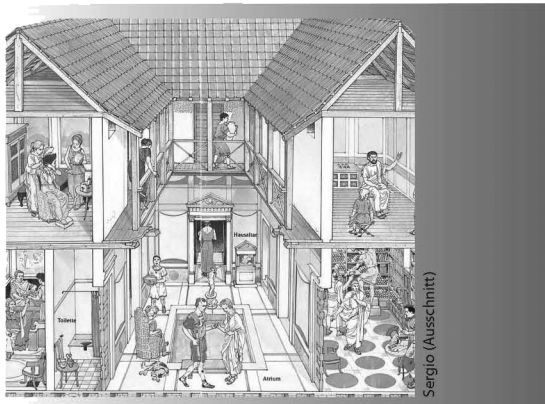
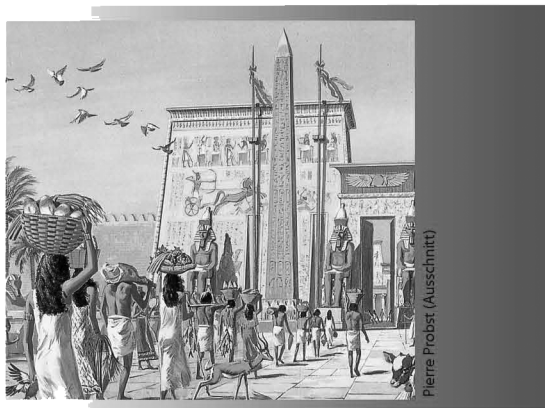

Streifzug durch die Geschichte Krstarenje kroz historiju/povijest

Zeitstreifen Presjeci

**Urgeschichte
Prahistorija**
(4 miliona godina pr.n.e. do početka pisane riječi)

- **staro kameno doba:** Ljudi žive kao lovci i sakupljači.
- **mlađe kameno doba:** počeci seljačkih kultura, značajna otkrića i napreci (plug, stroj za tkanje/stan, bušilica i grnčarski (lončarski) kotač; počeci podjele rada i prvi „zanati“; gradnja velikih kulturnih građevina („Stonehenge“!)
- **metalna doba (bakarno, bronzano i željezno doba):** Izviđači („Ötzi“?) pretražuju okolinu. Oruđa i alati od metala polako potiskuju alate izrađene od kamena. Čovjekova svakodnevica u „halštatsko doba“; Nastanjivanje Kelta, njihov životni prostor i tehnika

**Frühe Hochkulturen (3000 v. Chr. bis ca. 30 v. Chr.)
Rane visoko razvijene kulture (3000 g. – oko 30.g.pr.n.e.)**

- Visoko razvijena kultura **Egipta:** Uvjeti za razvoj visoko razvijene civilizacije u dolini Nila; zajednički život ljudi pod vlašću faraona; otkriće pisma i značaj piramida ...
- Posebnosti visoko razvijene kulture **Mezopotamije:** (Hamurabijevi zakoni, Babilon ...). Tragovi ranih visoko razvijenih kultura: matematika, umjetnost sastavljanja stihova ...

**Antike (um 2000 v. Chr. bis ca. 500 n. Chr.)
Antika (oko 2000 godina pr.n.e. do oko 500 godina n.e.)**

- **Grčka** historija/povijest: procvat Krete i Mikene; grčki bogovi i Olimpijske igre; nastanak gradova država; antička i današnja (moderna) demokracija, Aleksandar Veliki i helenizam
- **Rimska** historija/povijest: razvitak od gradova-država do imperija, obiteljski život u doba antike; ropstvo (presjek); Rim – svjetski grad (gospodarstvo, znanje, tehnika ...); Austrija u doba Rimskog carstva; počeci kršćanstva i prva stoljeća jedne od najvažnijih svjetskih religija; život Germana i kraj Zapadnog Rimskog carstva

**Mittelalter (5. bis 15. Jh.)
Srednji vijek (5. do 15. vijek/stoljeće)**

- Istočno rimsko carstvo i vizantijska kultura
- Karl Veliki i Franačka država (uprava, kultura, feudalni sustav i seljačka svakodnevica, pokršćavanje Europe)
- islamska religija i Arapsko carstvo
- Procvat viteštva: viteško društvo; Križarski ratovi; proturječni odnosi cara i pape
- Počeci austrijske državnosti: Seoba naroda; učvršćivanje na vlasti dinastije Babenbergera
- Uloga europskih gradova u srednjem vijeku: nastanak gradova; svakodnevica; značaj trgovine i privrede/gospodarstva; gotika
- Krize u srednjem vijeku: propast viteštva; nastanak teritorijalnih država; Habzburzi kao austrijski vladari; vrijeme velikih poštasti (kuga ...)

Aufbruch und Krise in der Frühen Neuzeit (15. stoljeća bis Mitte 17. Jh.)

Razvoj i kriza u ranom novom dobu (15. do sredine 17. vijeka/stoljeća)

Zašto postoji plima i oseka („vrijeme priliva i vrijeme odliva“)? Europejci su u srednjem vijeku vjerovali da plima nastaje kada anđeli drže noge u vodi. Tek krajem 14. vijeka/stoljeća čovjek je počeo polako preispitivati ovakva i slična duboko uvriježena vjerovanja.

1. Neues Denken, neue Möglichkeiten

1. Nova misao, nove mogućnosti

Eine neue Zeit bricht an / Dolazi novo vrijeme

Humanismus und Renaissance / Humanizam i renesansa

Humanismus/humanizam, Renaissance/renesansa – *Verlagswesen/izdavačka djelatnost*

Prijelaz iz europskog srednjeg vijeka u rano novo doba se desio početkom 15. vijeka/stoljeća. To vrijeme je poznato po svekolikom napretku:

- ▶ Vjera u osobne sposobnosti: Vjerovanje, da je svakom čovjeku sudbina od Boga unaprijed određena, je postalo upitno najprije u Italiji. Ovdje je postajalo sve manje važnim porijeklo, dok se ponašanje i način života smatralo Bogu milije. Nove privredne grane, kao izdavačka djelatnost (▶ M-1) i sve raširenija trgovina, bile su sve više u potrazi za vrijednim i samopouzdanim radnicima. Vjerovanje u sopstvene mogućnosti naziva se humanizam (od latinskog „humanitas“ = ljudstvo). Humanizam je u 15. vijeku/stoljeću zahvatio sve europske zemlje.
- ▶ Interes za antiku: Građani, plemstvo, pa čak i

pape su u 15. vijeku/stoljeću počeli pojave u prirodi posmatrati iz drugog kuta. Slično filozofima, tražili su dokaziva objašnjenja prirodnih fenomena (npr. munja). Vrijednosti, kao što je široko obrazovanje i umjetnost govora („retorika“), postali su sada važnim.

- ▶ Preuzimanje antičkih formi : Bogati građani, plemstvo i pape su se oduševljavali ujednačenošću antičke umjetnosti. Umjetnici su se služili antičkim formama i stilskim elementima. Novi stil gradnje je nazvan „renesansa“ („ponovno rođenje“), a kao umjetnički pravac u Europi bio je neprevaziđen sljedećih 100 godina. Umjetnici i arhitekti su u tom vremenskom razdoblju sagradili prekrasne palate i crkve.

- *Erläutere Merkmale des Humanismus.*
- *Pojasni spezifichnosti humanizma.*

- *Beschreibe, wie es zur Entstehung der Renaissance kam.*
- *Objasni kako je došlo do nastanka renesanse.*

Renaissancekünstler am Werk/ Renesansni umjetnici pri radu

Besonderheiten der Renaissancekünstler / Posebnosti renesansnih umjetnika

Michelangelo/Mihelandelo, Perspektive/perspektiva, Porträt/portret – Leonardo da Vinci/Leonardo da Vinči

Na kraju 15. vijeka/stoljeća djelovao je u Europi veliki broj iznadprosječno nadarenih umjetnika. Mnogi od njih su bili veoma višestrani. Mikelandelo Buonaroti (1475.–1564.g.) je npr. oslikavao unutrašnjost crkava i kapela, pisao pjesme i istovremeno bio jedan od značajnijih arhitekata. Što je tada bilo novo:

► Predstavljanje lika („portret“) je bilo ponovno u modi. Slike, nastale u to vrijeme, nam danas omogućavaju uvid u tadašnji čovjekov život.

Perspektivom (umijeće predstavljanja dubine u prostoru) je omogućavano zornije predstavljanje ljudskih bića i građevina. Pojedini umjetnici su bili poznati još za života a njihova djela su bila predmet razgovora i diskusija (► M-1).

► U 16. vijeku/stoljeću je utjecaj prirodnih nauka na umjetnost postajao sve značajniji. Umjetnici su se sve više interesirali za građu tijela živih bića. Mnoge slike i crteži su studije tijela ili njegovih dijelova (npr. životinje, ljudske ruke).

- **Beschreibe, womit sich Renaissancekünstler befassten.**
- **Opiši čime su se sve bavili renesansni umjetnici.**

- **Stelle das Werk Michelangelo Buonarrotis vor.**
- **Predstavi djelo Mikelandela Buonarotija.**

**Check Up /
Provjera – kontrola**

Wichtige historische Namen und Begriffe/Važna historijska/povijesna imena i pojmovi.

- **Erkläre sie in Stichworten.**
- **Objasni pomoću ključnih pojmova.**

Humanismus

Renaissance

Verlagswesen

Michelangelo

Perspektive

Porträt

Leonardo da Vinci